

طرح درس دوره (Course Plan)

تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری - یک کارآموزی

پیش نیاز: ندارد

مدرس: دکتر عجم - خانم خوشخو

عنوان درس: ساختارها و سیستم های مراقبت از سالمندان

فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی - ترم ۳

زمان ارائه: نیمسال اول ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

هدف کلی درس:

دانشجویان در پایان این درس که بصورت دانشجو محور و تحت نظارت و هدایت استاد مربوطه برگزار خواهد شد با انواع مختلف ساختارها و سیستم های مراقبتی و خدمات بهداشتی - اجتماعی ویژه سالمندان که با هدف پاسخگویی به نیازهای متنوع مددجویان سالمند و خانواده هایشان و در سه سطح پیشگیری اولیه، ثانویه و ثالثیه و قابل ارائه در منزل، در سطح جامعه و در مراکز و موسسات مربوطه پیش بینی شده و خدمات تخصصی خود را به مددجویان سالمند ارائه می نمایند آشنا می گردد.

شرح درس:

از آنجایی که روند رشد جمعیت سالمندان بطور فزاینده ای رو به افزایش بوده، لذا توجه به سیستم ها و ساختارهای مراقبتی این قشر از افراد جامعه بسیار با اهمیت است و بر ارتقاء سلامتی آنان تأثیر گذار می باشد بنابراین این درس به کسب دانش و آگاهی دانشجویان در زمینه انواع مختلف خدمات مراقبتی (حاد تحت حاد و طولانی مدت) و گستره متنوعی از خدمات بهداشتی اجتماعی به مددجویان سالمند که به منظور کسب استقلال و بازگشت به روند معمول زندگی و انجام فعالیتهای اجتماعی صورت می گیرد منجر می شود. همچنین آگاهی از سیستم های مراقبتی سالمندان این امکان را فراهم می کند که در راستای ارتقا کیفیت زندگی و بهبود تطابق خانواده های آنها، نظام مناسبی از مراقبت و حفاظت سالمندان را در جامعه طراحی و راه اندازی نمود. لذا نظر به نقش پرستاران متخصص سالمندی بعنوان عضو تیم سلامت سالمندی و توانبخشی، ضروری است که با اهداف کارکردی، ساختار انواع خدمات و نحوه مدیریت آنها آشنا گردند. در راستای این امر، این واحد درسی بصورت دانشجو محور و بر اساس یادگیری فعال دانشجویان تنظیم گردیده و مفاهیم و موضوعات مرتبط با ساختارهای مراقبت از سالمندان را پوشش خواهد داد.

اهداف رفتاری: پس از پایان این درس انتظار می رود دانشجو:

- شبکه خدمات مراقبتی رسمی و غیر رسمی ویژه سالمندان را توضیح دهد.
- خدمات مراقبتی حاد در بیمارستان را تشریح نماید.
- خدمات مراقبت تحت حاد و طولانی مدت را تبیین نماید.
- خدمات مراقبت در منزل ویژه سالمندان را به انجام رساند.

- اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان را بیان نماید.
- اهمیت و جایگاه پرستار در شبکه های مراقبتی و حمایتی سالمندان را با ذکر مثال تبیین نماید.
- مدل های مراقبت از سالمندان را در عمل بکار بندد.
- نقش پرستار در ارائه مراقبت های فرجه ای (Respite Care) را برشمارد.
- مراقبت های تخصصی دوره پایان زندگی (Hospice Care) را برای سالمند نیازمند مراقبت بکار بندد.
- انواع خدمات بهداشتی – اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان در سطح جهان را توضیح دهد.
- حالت های انتخابی مسکن را برای سالمندان روشن نموده و پیشنهاد ارائه نماید.
- خدمات توانبخشی در سالمندان را با ذکر مثال تشریح نماید.
- شبکه خدمات مراقبتی و حمایتی در جامعه و مراکز روزانه سالمندان را با مثال بیان نماید.
- ساختار، مزایا و معایب خانه سالمندان (آسایشگاهها و مراکز نگهداری) را توضیح دهد.
- نقش مشارکت های اجتماعی (گروه های داوطلب و سازمان های مردم نهاد) در مراقبت از سالمندان را بیان نماید.
- نقش سازمان بهزیستی در ارائه خدمت به سالمندان با ذکر نمونه برشمارد.
- نقش سازمان تامین اجتماعی در ارائه خدمات به سالمندان را با بیان فعالیت های آن تبیین نماید.
- نقش شهرداری ها و بویژه معاونت اجتماعی در ارائه خدمات به سالمندان با مثال توضیح دهد
- سایر سازمان های دارای نقش و مسئولیت در قبال سالمندان را نام برده نقش آنها را بیان نماید.

روش های تدریس : روش حل مسأله (Problem Base Learning)، بحث گروهی ، پرسش و پاسخ، سخنرانی و سایر روشها بنا به اقتضای

موضوع تدریس

الگوی تدریس : پیش سازماندهنده – حل مسئله **منابع مورد نیاز :** تخته وایت برد، ماژیک، اورهد، کامپیوتر و دیتا پروژکتور

وظایف و تکالیف دانشجویان :

- ۱- دانشجویان بایستی بطور مرتب و منظم در جلسات آموزش حضور داشته و غیبت نداشته باشند.
- ۲- انتظار می رود دانشجویان با مطالعه منابع با آمادگی قبلی در کلاس حضور یابند تا با شرکت در بحث تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار داده و متقابلا از دانش و تجربیات دیگران استفاده نمایند.
- ۳- برای انجام تکالیف خود از منابع جدید، مقالات و دانش به روز استفاده نمایند.
- ۴- هر یک از دانشجویان یک موضوع از موضوعات کلاسی را با هماهنگی استاد انتخاب نموده و با استفاده از منابع جدید و مقالات مرتبط (از ۲۰۱۵ به این طرف) مطالب را گردآوری و در کلاس درس ارائه نماید.

۵- دانشجویان موظفند **حداقل یک هفته قبل از ارائه فایل الکترونیک خود را در قالب پاورپوینت به مدرس ارائه و باز خورد**

لازم را قبل از ارائه دریافت نماید در غیر این صورت جلسه ارائه برگزار نخواهد شد. ایمیل مدرس: moallef@gmail.com

شیوه ارزشیابی دانشجو:

بخش تئوری:

- مشارکت فعالانه در کلاس ۲ نمره
- ارائه سمینار ۶ نمره
- موفقیت در آزمونهای دوره ای و پایانی ۱۲ نمره

اهداف و فعالیت های واحد کارآموزی:

- ۱- آشنایی با ساختار و فعالیت های بیمارستان دوستدار سالمندان و جمع آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل و ارائه راهکارها، بررسی نیازهای سالمندان و نقطه نظرات آنان در خصوص معیارهای مورد انتظار سالمندان در بیمارستان دوستدار سالمند، بررسی نیازهای مراقبین بیمار سالمند در بیمارستان های دوستدار سالمند
- ۲- انجام کارآموزی و بررسی ساختار خانه های سالمندان شهر خود و همچنین بررسی نیازهای بهداشتی و درمانی، جسمی، روانی، اجتماعی، اقتصادی سالمند سالمندان ساکن در خانه های سالمندان بر اساس فرایند پرستاری (بحث و بررسی، نقد، ارائه راهکار) به همراه خانم خوشخو
- ۳- بازدید از فعالیت های سازمان بهزیستی در خصوص سالمندان (جمع آوری اطلاعات، نقد و بررسی) به همراه خانم خوشخو یا بازدید از مراکز ارائه کننده خدمات در منزل ویژه سالمندان در شهر محل سکونت دانشجو (بررسی اطلاعات، نقد، ارائه راهکار بر اساس منابع کتابخانه ای)
- ۴- ارائه کارآموزی در مراکز بهداشتی-درمانی و آشنایی با برنامه مراقبت های ادغام یافته سالمندان به همراه خانم خوشخو
- ۵- انتخاب یک خانواده دارای سالمند و انجام بازدید از منزل و بررسی نیازها، انجام مداخلات آموزشی برای سالمند و مراقب وی
- ۶- برای همه پروژه ها مذکور بالا باید مستندات کافی به صورت مکتوب با ذکر دقیق ساعت، تاریخ، مکان و مشخصات حاضرین در پروژه و همراه با تصاویر اخذ شده از فعالیتهای قبل از شروع امتحانات ترم ارائه گردد.

بخش کارآموزی:

- بیمارستان دوستدار سالمندان ۴ نمره
- بازدید از فعالیت های سازمان بهزیستی ۴ نمره
- بازدید از منزل ۴ نمره
- کیفیت گزارش و مستندات ۲ نمره
- ارائه پروژه ها در موعد مقرر ۱ نمره
- کارآموزی عرصه ۵ نمره

جدول پیشگام تدریس

جلسه	تاریخ	موضوع	ارائه دهنده
۱		معارفه و ارائه طرح درس	مدرسان
۲		توانبخشی و خدمات توانبخشی در سالمندان	دکتر عجم
۳		بررسی سند ملی سالمندان ایران	دکتر عجم
۴		شبکه خدمات مراقبت رسمی و غیررسمی ویژه سالمندان در ایران و جهان	دکتر عجم
۵		مروری بر انواع خدمات بهداشتی - اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان در جهان	
۶		خدمات مراقبتی حاد، تحت حاد و طولانی مدت ویژه سالمندان	آقای افشارکهن
۷		خدمات مراقبتی مبتنی بر جامعه و در منزل ویژه سالمندان	خانم ارشدی راد
۸		آسایشگاه ها و مراکز نگهداری سالمندان	دکتر عجم
۹		اهمیت و جایگاه خانواده در مراقبت از سالمندان	دکتر عجم
۱۰		مسکن و حالت‌های انتخابی مسکن در ایران و جهان	دکتر عجم
۱۱		نقش گروه‌های داوطلب و سازمان‌های مردم نهاد، سازمان تامین اجتماعی، شهرداری و سایر سازمان‌های دارای نقش و مسئولیت در قبال سالمندان	دکتر عجم
۱۲		مدلهای مراقبت از سالمندان مراقبت‌های تخصصی دوره پایان زندگی (Hospice Care)	دکتر عجم

منابع و مآخذ:

- ۱- نوروزی، کیان؛ مبانی خدمات بهداشتی- اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، آخرین چاپ
- 2- Charlotte, Eliopoulos, Gerontological Nursing: Last edition 2. Mayer H. Brenna; et al. "Better Elder Care. A Nurse's Guide to Caring for Older Adults". New York: Springhouse Co, Last edition.
- 3- Meridean L. Maasl; et al " Nursing Care of Older Adults. Diagnoses, Outcomes & Interventions; Mosby Co. Last edition.
- 4- Molony. Waszinsky, Lyder. Gerontological Nursing and Advanced Practice Approach: Last edition. Sally j, Redfen, et al. Nursing Older People: Last edition.
- 5- Wold, G. H. (2008). "Basic geriatric nursing." Recherche 67: 02.
- 6- Mauk, K. L. Gerontological nursing: Competencies for care, Jones & Bartlett Learning. Last Edition
- 7- Ebersole, P., T. TOUHY, et al. Toward healthy aging: Human needs and nursing response, Mosby, Inc. last Edition
- 8- Eliopoulos, C. "The aging population." Eliopoulos C. Gerontological Nursing, last Edition. Philadelphia, Pa: Lippincott Williams & Wilkins
- 9- Tabloski, P. A. Gerontological nursing, Up per Saddle River, NJ. Last Edition
- 10- Touhy, T. A. and K. F. Jett. Ebersole and Hess' gerontological nursing & healthy aging, Mosby/Elsevier. Last edition
- 11- Miller, C. A. Nursing for wellness in older adults, Lippincott Williams & Wilkins. Last edition

سایت ها و ژورنالهای مرتبط

- 1- <https://www.journals.elsevier.com/geriatric-nursing/>
- 2- <http://www.healio.com/journals>
- 3- <http://www.hindawi.com/journals/cggr/>
- 4- <http://www.jamda.com/>
- 5- [http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1532-5415](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1532-5415)
- 6- <http://journals.sagepub.com/home/jah>
- 7- <http://www.gnjournal.com/>